

Overproduktion, og det er jo for saa vidt rigtigt, som der kommer en Periode, hvor man ikke længere kan faa afsat til de Priser, man ønsker, og som ere nødvendige, de Produkter, som man har tilvejebragt, hvad enten Talen er om Huse til at bo i, om Maskiner, om Husgeraad osv. Altsaa, der kommer saadanne Perioder. De kunne have noget længere og noget kortere Mellemrum. I den sidste Tid synes Mellemrummene at være skudt noget ud mellem de Tider, hvor man betegner Situationen saaledes, at der er Overproduktion. Imidlertid er det jo en falsk Betegnelse, idet Stillingen ikke under en saadan Periode er den, at alle Mennesker ere blevne forsynede med alt, hvad de have Trang til. Tværtimod kan man være saa ganske overbevist om, at under den Periode, man betegner som „Overproduktionsperioden“, er der et meget stort Antal Mennesker, vi kunne sige Flertallet endnu af Samfundsbørgerne, som have overordentlig Trang til Forbrugsartikler, baade af den ene og den anden Art, men blot ikke kunne komme i Besiddelse af dem, fordi de mangle Eynen til at købe dem. Man burde derfor egentlig snarere sige, at der under saadanne Perioder, hvor Virksomhederne standse, mangler Købeeyne, eller som en vis Aarsag til, at de standse, nævne denne manglende Eyne til at aftage de Produkter, der ere producerede, og som Følge deraf standser Produktionen. Men det er ogsaa sikkert nok, at en medvirkende Aarsag til den Situation, hvori vi befinde os i Øjeblikket, er den stærke Koncentration, som finder Sted af Kapital, enten nu Talen er om mobil Kapital eller om den Kapital, som stikker i Raavarer og Halvfabrikata. Det er jo saaledes, at vort Pengemarked mere og mere koncentrerer gennem de store Bankforetagender, ligesom det er klart og vitterligt for alle, at de store Ringe, nationale, internationale og Verdensringe, der dannes af dem, der raade over Raavarer og Halvfabrikata, i meget høj Grad bidrage til at fordyre Produktionen og derved ligefrem gøre det vanskeligt at producere, hvorfor Produktionen af denne Grund maa standse en Tid, indtil de vedkommende Ejere indse, at de ere bedst tjente med at gaa ned til rimelige Priser igen, eller indtil Trangen bliver saa stor, at man af den Grund tvinger den øvrige Befolkning til at skatte til disse Ringe, saaledes som de ønske det.

Der er saaledes i Øjeblikket ikke her Tale om et egentligt nationalt, men snarere om et internationalt Fænomen, naar

vi tale om den for Tiden herskende Arbejdsløshed. Allerede sidste Sommer og i det sidste Aars Tid har der i Tyskland, delvis i Sverige, navnlig i Norge og i øvrigt ogsaa i England og Frankrig hersket nogen Arbejdsløshed og nogen Nedgang i Konjunkturerne. Nu har den naaet os og naaet os med en meget stor Styrke. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) har allerede forleden Dag nævnet Tallene paa arbejdsløse. Jeg skal her nævne dem igen, blandt andet af den Grund, at Tidenden endnu ikke foreligger trykt, saaledes at Medlemmer ikke have disse Tal for sig. Jeg skal blot nævne, at der i December 1899 fandtes 7 pCt. arbejdsløse af Medlemmer inden for de samvirkende Fagforbund. I December 1900 var Antallet 17,34 pCt. og i Februar 1901, 32,4 pCt., og Tallet er jo desværre ikke blevet mindre, snarere større, og man tør ikke sige, at der er nogen Udsigt til, at det vil forringes i en saadan Grad, at Arbejdsløsheden om en Maanedstid eller to kun vil være den almindelige. Alle Tegn tyde paa, at Arbejdet vil blive betydelig ringere i de kommende Aar, end det har været i de nærmest forgaående, og derfor er det naturligt, at man her spørger: Hvad kan der gøres for at raade Bod paa Følgerne af Arbejdsløsheden og for at modvirke selve Arbejdsløsheden? Spørger man herefter: Hvad kan Staten, hvad kan Regeringen gøre? ja, saa burde Svaret egentlig naturlig være dette: Naar Statens Borgere ikke kunne faa Arbejde ad privat Vej, saa maa det være Statens Pligt at se at anvise dem Arbejde, og for det Tilfælde, at Staten ikke kan dette, maa man yde dem, der ere i Trang, en Understøttelse, indtil de kunne faa Arbejde. Det burde egentlig i et fornuftigt Samfund være det Svar, man fik, naar man rejste det Spørgsmaal: Hvad skulle vi gøre i Anledning af Arbejdsløshed? Imidlertid vide vi jo, at den nuværende Stat, navnlig i hvert Tilfælde saa længe denne regeres af Højres Ministre, ikke giver et saadant Svar. Om ikke fra andet vide vi det, fordi daværende Indenrigsminister Hørring for 3—4 Aar siden erklærede, at det hverken var Statens Pligt at skaffe Arbejde eller Understøttelse til arbejdsløse. Det var en Pligt, som det nuværende Samfund slet ikke havde, en Opgave, som det slet ikke kunde løse, og som Følge deraf kunde det ikke nytte, at man stillede Krav til Staten i den Retning. Vi vide altsaa, at man ikke med Virkning kategorisk kan stille dette Forslag eller Forlangende til Staten